

ABONAMENT:

pentru
Austro-Ungaria:
Pe an cor. 4.—
Pe 1/2 an c. 2.—
pentru
Romania și Strelnatate
Pe an cor. 10.—
Un nr. 10 fill. —

Olteanul

INSERTIUNI

se primesc cu
prețuri reduse.

Scrisori nefran-
cate se refuză.

Manuscripte nu
se înapoiază.

FOAIE SĂPTĂMÂNALĂ, SOCIALĂ, CULTURALĂ ȘI ECONOMICĂ.

Director: DR. IOAN ȘENCHEA.

Apare Dumineca.

REDACTIA ȘI ADMINISTRAȚIA:
Făgăraș, strada Csáky Nr. 3.

Congregația comitatului Făgăraș

Adunarea generală de primăvară (conziliul municipal) a comitatului Făgăraș s'a ținut în 27 Aprilie st. n.

Românii au dus una dintre cele mai frumoase și mai aprige lupte.

La raportul vicecomitelui vorbitorii români Dr. Ioan Șenchea, Nicolae Borzea, protopop și Dr. Octavian Vasu au criticat aspru stările politice, administrative, economice și școlare din acest comitat, arătând multe gravamine bazate pe toate terenele și șicanele, ce trebuie să le îndure poporul român din partea funcționarilor de toate categoriile.

Primul vorbitor a fost Dr. Șenchea. Mai înainte de toate pretinde, ca toate obiectele să fie referate și în limba română și protocolul (procesul verbal) să se ia și în limba română. Acesta este un drept asigurat prin lege și un uz vechiu, deodată cu comitatul. Arată, că raportul vicecomitelui ar trebui să reoglindeze adevăratele stări triste din comitat și să pună în vedere mijloacele de sanare.

Să amintesc în raport chestiile economice și se fac unele propuneri.

Oratorul însă, din experiența de peste 15 ani, ca membru al congregației, poate spune, ca nu să va alege nimic din toate propunerile, — cari s'au mai desbătut în congregație de multe ori, — ci vor rămânea pictus masculus, de oarece nici guvernul și nici factorii competenți, nu numai că nu voiesc a face nimic pentru înaintarea economică a comitatului, ba din contră unde numai poate i pune piedeci meșteșugite, chiar și desvoltării lui din propriile sale puteri. Lozinca politice economice, sistemul de guvernământ față de români este: *a-l ținea în sărăcie și a-l sărăci*, ca astfel să nu poată ajunge în situațiune economică independentă; care este prima condiție a eluptării drepturilor politice.

Aduce mai multe cazuri concrete și amintește sutele de mii, pe cari le stoarce din buzunarele poporului, pedepsele cele multe și mari, dictate fără drept și milă bietului popor pentru lucruri de nimica.

Este, fapt că dl comite suprem a acăpărat prin abuz de putere toate drepturile autonomiei comitatene în

mânile sale, ca un adevărat dictator astfel că poate zice: comitatul sunt eu.

În adunările generale municipale și în toate comisiunile (administrativă, permanentă, disciplinară etc.) numai voința sa și-o impune, — bună rea, cum este, ajutat de ceata mamelucilor fără convingeri, fără voință, fără simț de demnitate, — ci veșnic cu spatele încovoiate.

Dl comite suprem, prin vestitele alegeri din toamnă, — după calapodul celor dietale, — a făcut din adunarea municipală a comitatului nostru o adevărată caricatură, astfel că la deschiderea ședinței ar fi trebuit să zică în stilul său: „funcționarilor și notarilor, deschid adunătura noastră!”

Este contra adevăratei chemări, ce trebuie să îndeplinească adunarea municipală, ca aceasta să fie compusă în majoritatea covârșitoare de funcționari și încă subalterni, deoarece congregația este forul de controlă al merului întregii administrație; este for apelativ și locul unde trebuie să fie combătute și sanate relele și păcatele funcționarilor mari și mici.

Cum să poate pretinde dela funcționari ca să se controleze ei pe ei și mai cu deosebire pe cei mari?

Iată dar, că dl comite suprem prin omnipotența sa a adus adunarea municipală la absurd.

Alegerile municipale din 4 Noiembrie anul trecut, nu a fost expresiunea voinței libere, a convingerilor și sentimentelor, majoritatea covârșitoare, 95%, a populațiunii și alegătorilor români din comitatul nostru, și sunt numai rezultatul terorizmului fără păreche și al corupției pe față din partea administrației.

Baionetele jandarmilor, promisiuni, amenințări, banul și rachiul, v'a vârat în adunarea municipală, deci nu aveți dreptul să vă girați de reprezentanți ai poporului român — în acest comitat românesc.

Alegătorii au fost strânși cu jandarmi, închiși în curți păzite de sulitele jandarmerești, — și dacă un bărbat de încredere al nostru încerca a ajunge la ei, — i-să punea baioneta în piept, amenințat a fi străpuns.

Am văzut funcționari administrațivi cari au băut toată noaptea rachiul

de gât cu țărani alegători, încât a doua zi nu mai știau că ce sunt; s'au văzut dând bani pe față; iar meșterii alegerilor «domnii notari», le luau biletele (bilele) de votare, fără nici un simț de rușine sau remușcare.

Bieții alegători atâta s'au scârbit, că nici recourse n'au mai înaintat, pentru că știu din experință, că nu au nici un rezultat, deoarece: «Turcul te bate, turcul te judecă!».

Câtă contrazicere e între vorbele și faptele dlui comite suprem.

În vorbirea de instalare a declarat sărbătorește, că lozinca guvernării dânsului va fi: drept, lege și dreptate. Iar de fapt vedem în loc de drept terorism, în locul legii sulita jandarmerească și în loc de dreptate persecuții și sicanări din răzbunare și ură. Dacă dl comite suprem și cei «aleși»(?) voiesc, să se convingă, că nu din încredere, nici dragoste față de ei sunt aleși, n'au decât să depună mandatele și să se lase curs liber alegerilor, și Vă asigur, că nici unul nu vă mai întoarceți în sala aceasta, ca «ales». Pofțiți faceți o probă, de aveți curaj.

Dr. Șenchea mai atingând și alte chestiuni, declară că primește propunerea dlui vicecomite A. Belle, de a să esmîte o comisiune de anchetă pentru studiarea stărilor economice din comitat și căutarea mijloacelor de îmbunătățire.

Dr. Oct. Vasu, să ocupă cu chestiile economice. E bătător la ochi — zice vorbitorul — numărul înspăimântător al emigrărilor la America și România. Cauza o află în stările deplorable economice din țara noastră, criza care bântue de ani de zile. Partidele politice dela noi să ocupă cu tot felul de chestii politice, urmăresc scopuri vage, — numai cu chestiile economice nu. Aceasta provine din sistemul greșit politic, feudalist, care domnește la noi. Și până ce acest sistem nefericit va dăinui până ce nu se va democratiza, nici o îmbunătățire nu se poate spera, nu va urma.

Toate țările din lume duc astăzi luptă pe chestii economice; adevăratele motive ale războaielor de azi sunt de natură economică, — numai pentru partidele și bărbații politici dela noi sunt acestea un fel de camera obscura.

Arată apoi cu cazuri concrete că

comitatul nostru cu tendința politică a neglijat și pe terenul economic.

Primește propunerea dlui vicecomite. —

Dl Nicolae Borzea protopop, vorbește la chestiunea școlară, arătând cu dovezi și cazuri concrete șicanările la cari sunt espuse și astăzi o mulțime de școale confesionale române în comitatul Făgărașului, — din partea inspectorului (revizorului școlar) de stat și a oamenilor lui; (așanumiții vizitatori de școale).

Edificii nouă corespunzătoare sunt excepționate sub ridicolul pretext, că sunt aproape de cimiter, unele că ar fi ferestrele prea mari, iar la altele prea mici.

Asemenea și în contra instrucției să ridică tot excepțiuni nebazate, ba chiar ridicole. — Dl inspector școlar Dr. Sztancsek, de altfelu nici nu poate să-și formeze o convingere clară despre progresul instrucției, întâi că nu aude și nu înțelege ce răspund copii și al doilea așa strigă cu școlarii, — fără să vrea, — încât băeții își pierd cumpătul, vin în perplexitate, ba să spărie chiar, așa că nu sunt în stare, să dea nici un răspuns.

Revizorii școlari din comitatul Făgăraș au lucrat și lucră contra spiritului legii și contra intențiilor și declarațiilor făcute de ministrul președinte Tisza.

Chiar și administrația comitatului ne șicanează, nevoind a încasa aruncurile pentru școale, cum dovedește și cazul dela Comăna de jos și altele multe; deși administrația este *deobligată* a face încasările în modul cum să încasează dările statului și cele comunale.

Pretinde dela dl vicecomite, ca să constrângă organele sale a-și face datoria.

Din partea cetii mameluțe reflectează slab preotul reformat Carol Balla, zicând că criza economică e universală și emigrările sunt mari și în alte țări. Politica economică unguerească nu are tendințe dușmănoase față de români și altele.

Inspectorul școlar Dr. Sztancsek încearcă să-și scuze purcederea dușmănoasă față de școlile românești, dar nici cum nu-i succede. Afirmă că școlile confesionale capătă ajutor dela stat peste 100.000 coroane. El examinează pe dascăli și nu pe școlari.

A mai zis el multe, dar nu l'a înțeles nimenea.

Lui Dr. Sztancsek și Balla le reflectează unguerește Dr. Șenchea.

Față de păr. Balla dovedește cu date concrete, că pe când pentru *Sacuii* din cele 3 comitate săcuiesti s'au dat ca ajutoare economice suma de peste zece milioane, — comitatul Făgăraș nu a fost împărțit cu nici un felu de ajutor, nici chiar pe timpul secetei și al inundărilor, ba din contra: li s'au luat pășunile de munte, sub tot felul de pretexte (esarândări pentru vânat, împăduriri etc.) li s'a făcut imposibil mănăturul vitelor

la pășune în România, li s'au detras armăsarii erariali, iar cu irigațiunile atât de necesare sunt expuși șicanărilor și persecuției forurilor administrative.

Pentru ce nu au făcut guvernele unguerești și pentru comitatul Făgărașului tot atât, ca pentru cele săcuiesti? Pentru ce n'a împărțit și comitatul nostru cu ajutoare de zeci de mii la an? Pentru ce nu a împărțit și nu împarte și între economi și comunele noastre vite de prăsilă și sămințe gratuit?

Pentru că noi suntem români, iar săciu unguri!

Tendința politică e deci foarte evidentă.

Arată apoi în mod vehement pe inspectorul școlar, Stancsek, arătând în colori vii și cu date concrete, șicanările ridicole, la cari sunt espuși învățătorii și școalele confesionale române din partea inspectorilor școlari.

Astfel nefericitul Szabó Elemér, la venirea lui, a declarat de nepractic, de rău și prost sistemul »pedagogic« al antecesorului său, a scos manualele folosite până atunci și a impus cu forța cărțile făcute de el.

Următorul său Dr. Radványi, om de o cultură superioară și independent, a caracterizat de *măgărie* sistemul pedagogic introdus de Szabó, iar manualele lui de proaste, cari trebuiesc aruncate afară din școale.

Dr. Stancsek, la rândul său, tot așa face, deoarece dânsul are cu totul alt sistem de pedagogie și instrucție.

Inchipuți-vă acum haosul și confuzia ce au cauzat-o d-nii inspectorii cu diferitele lor simtente pedagogice și de instrucție contrare și contrazicătoare în capetele bieților învățători. Și pentru aceasta tot învățătorii sunt de vină.

E interesantă și purcederea inspectorilor la constatarea progresului în propunerea limbei maghiare.

Un inspector pretinde dela un copil de român din clasa a III-a sau a IV-a elementară, ca să-i spună unguerește toate obiectele din cari constă o moară de făină. Aș vrea să știu, care membru ungar, proprietar de moară, aflător aici în sală le-ar putea spune? Cred că nici unul!

Dela alt copil întreabă să spună tot unguerește fazele, prin care trece făcutul pâinei, dela început până la fine. Bietul copilaș *nici românește* nu le știe, — dar încă unguerește. Altui școlar îi pune întrebare că: ce face porcul? Școlarul devine perplex și-i e rușine să răspundă. Tot așa e întrebat un școlar din clasa a III-a, să defineze, *ce e drumul?* O întrebare, cu care poate trânti un iurist la riguroase. Și pentru toate acestea e făcut responsabil învățătorul — e tras în cercetare disciplinară, pedepsit și ajutorul, întregirea de stat i-să deneagă.

Tot așa de ridicole sunt și excepțiunile ridicate contra școalelor. Ba că nu a aflat mătura nouă în școală,

că nu a fost apă în botă, că a fost praf pe bănci și școala nemăturată etc.

Toate acestea să fac cu tendința răutăcioasă politică, de a nimici școala românească în comitatul nostru românesc.

Amintește, că o singură școală reformată, bogată cu avere de sute de mii și venite de zeci de mii, capătă întregire dela stat peste patru mii de coroane, iar 88 de școli românești aproape o sută de mii.

Unde e aici dreptatea și echitatea?

Așteaptă dela dl comite suprem și dela dl inspector școlar, ca să pună odată capăt persecuțiunii și șicanărilor școalelor, de oarece e datoria statului a sprijini și promova instrucția și prin aceasta înaintarea popoarelor din țară.

După acestea să primește propunerea d-lui vicecomite și raportul să ia la cunoștință.

(Va urma.)

Rap.

Bucureștiul și omorurile din Corița.

Marți a treia zi de paști, cetățenii capitalei s'au întrunit în sala „Dacia” în număr mare, spre a protesta contra omorurilor săvârșite de greci la Corița. Sala era plină. Pe scenă erau totii fruntașii macedoneni și un număr nespus de mare de intelectuali.

Adunarea o deschide Dl Dr. Leonte președintele societății de cultură macedo-română, dânsul mulțamește mulțimii în numele „Ligei culturale” și societății ce reprezintă pentru mare interes ce-l arată cauzei atât de sfinte și ca unanim se protestăm în contra odioaselor fapte comise de sălbaticii epiroți.

Dânsul era de credința că pacea odată stabilită în peninsula balcanică, va începe a domni liniște și în regiunile locuite de români, cari e cel mai harnic și mai priceput popor din peninsula balcanică.

Ne-a căzut greu când am fost bucățiți între patru popoare: sârbi, greci, bulgari și albanezi; dar ne inchipuim că după asigurările date de cele trei popoare dintăiu, că și între aromâni va domni liniștea, da ne-au înșelat, căci tocmai aceia cari erau mai sprijiniți la vorbă, ne prigonesc și tot ce-i mai viguros, mai capabil mai harnic din neamul românesc ni se asasinează.

Durerea noastră a tuturor e profundă căci am pierdut în părintele Haralambie, Balamace și fratele său Sotir și alți 3 notabili români nește stâlpi puternici și neclintiți dela datoria lor, am pierdut pe cei mai strajnici apărători ai neamului lor, cari timp de trei decenii au muncit pentru limba și cultura românească din Macedonia.

Iată de ce ne-am întrunit azi, ca să protestăm energic, căci ne-au răpus pe stâlpii pe cari să razimă neamul nostru din Macedonia.

După dânsul ia cuvântul Dl Tocit. Spune că nenorocirea din Corița e cu atât mai dureroasă pentru noi, cu cât Grecia oficială și neoficială strigă în gura mare, că este prietina României. Opera dela Corița este opera lui Venizelos de numit la Bucu-

rești „cel înțelept“. Constatăm cu mâhnire'i că în urma păcei dela București, unde Grecia a abținut cele mai mari avantații la intervenția României și noi am rămas tot perzecați. Nimeni nu neapără. Zilnic suntem sacrificați. Soldați Greci jefuesc bisericile și școlile noastre, fără ca să-și dea seamă că sunt susținute de statul român. Cei mai harnici bărbați ai neamului sunt uciși mișelește. Și alți români tot așa vor fi sacrificați, fiindcă acesta-i sistemul prin care grecii urmăresc stăpînirea neamului nostru.

Toate acestea se întâmplă cu știrea și învoiala lui Venizelos — și cu toate acestea el protestează. Dar de ce nu ia măsuri contra criminalilor? Dsa care este ministru de războiu a lăsat nepedepsiți pe toți acei ofițeri cari s'a dovedit că au luat parte la omorul celor cincii.

Vorbește apoi Dl Ionel Gratișteanu. Zice, că nu ne-am adunat aci ca să vărsăm o lacrimă pe mormântul fraților Balamace, cari și-au dat viața jertfă pentru neamul românesc, ci ne-am adunat să legăm o solidarizare a românilor de pretutindenea. Trebuie să se știe că nu sunt mai multe feluri de români și cine vrea să aibă pretinția României nu dincolo de marginile regatului, trebuie să cerem pedepsirea făptuitorilor omorului și trebuie să o cerem mai întâi Albaniei, fiind crima făptuită pe teritoriul albanez. În al doilea rând se va cere pedeapsa soldaților Greci, cari s'au făcut vinovați de tâlhărie dela Guvernul Greciei.

Grecia s'a folosit foarte mult de prietenia României, fiindcă fără intervenția armatelor noastre, armata grecă ar fi fost prinsă de cea bulgărească. Apoi la tratatul din București, fără sprijinul României, Grecia nu ar fi dobândit ce are astăzi.

Fiindcă se poate pricepe un echilibru balcanic și fără Grecia, dar fără România ba, e greu să credem că nu vor fi pedepsiți făptuitorii și nu se vor lua măsuri pentru împiedecarea altor tâlhării. Când aceasta nu le va face ea va risca să peardă sprijinul nostru.

În numele studențimei Universitare Dl

Gh. Banu președintele centrului Universitar exprimă solidaritatea tuturor studenților români, cu durerea simțită de românii macedoneni. Astăzi este de datoria noastră a ne aminti cu pietate de cei morți ale căror suflete sunt în rândul apostolilor, cari au luptat pentru păstrarea conștiinței naționale. Credem că guvernul nostru va ști să-și facă datoria.

În numele coloniei albaneze din capitală vorbește D. Cantili, care după ce înfierează pe făptuitorii și guvernul Grecesc, face apel la armata și guvernul român să silească pedepsirea crimei. Ultimul vorbește Dl Virgil Arion președintele Ligei Culturale. Dânsul începe: Peninsula balcanică este câmp de lupte sălbatice și de intrigi.

Acum un an când izbucnise crima balcanică, atunci când desorganizarea armatei turcești a permis aliaților dărâmarea imperiului turc, la Viena un ziarist german Maximilian Harden a vorbit de dărâmarea imperiului turc și de dreptul pe care-l are Austria la aceasta moștenire. La aceasta conferință a asistat și contele Berchtold, ministru de externe, ba se svonise, că conferința era comandată chiar de el însuși. Se vorbește în aceea conferință de Eugen de Savoya, care-a inaugurat politica de moștenire a imperiului turcesc.

Arată că Austria însă în lipsă de curaj a crezut mai nimerit să se folosească de intrigă desbinând popoarele balcanice, așitând pe Bulgari contra Sârbilor și Grecilor. România și-a dat seama de cursa ce i se întindea și-a mobilizat contra voinței vecinilor noștri. Și astfel am scăpat pe Grecii de rușine și moarte și când colo iată cum ne sunt ei de recunoscători, ca ne omoară conducătorii, că să ne grecifice. Mai vorbește apoi cum s'a format și unde idea autonomiei Albaniei și rolul ei în peninsula balcanică.

Dl Arion cetește următoarea Moțiune:

Noi cetățenii ai Capitalei, chemați azi în 8 Aprilie la impunătoarea întrunire din sala „Dacia“ de Societatea de cultură Macedo-Română și de „Liga Culturală a tutu-

ror Românilor“ și ascultând cuvântările oratorilor și văzând că tendința de prigonire a aromânilor n'a încetat. Văzând că frații noștri aromâni sunt amenințați din nou cu peirea; Văzând că lupta dusă altă dată cu atâta îndârjire de către antații greci în contra aromânilor reîncepe azi cu aceeași furie; Văzând sălbăticiile făptuite în contra aromânilor; Văzând că acum de curând au fost asasinați în Corița Părintele Haralambie Balamace și Sotir Balamace amândoi patrioți încurajați și luminați, precum și alți trei notabili aromâni; facem apel la guvernul țării să apere cu toată autoritatea Sa interesele aromânismului să salveze existența națională a Aromânilor, se facă se înceteze orice asasinat și orice prigonire în contra acestora și să ceară cu cea mai mare energie pedepsirea exemplară a asasinilor martirilor sfinte cauze aromânești.

București.

I. Macsim.

NOUȚĂȚI.

— **Dr. Vaida și Tisza.** În dieta țării ministrul președinte Tisza a încercat un îndrăzneț atac în contra deputatului nostru Dr. Vaida, voind să-l descrediteze în fața factorilor politici mai înalți din monarhie, că ar fi rusofil, și că lucră în contra triplei alianțe. — Spre scopul acesta s'a folosit de un bilet de recomandatie trimis dlui Dr. Vaida de un coleg medic al său, din Carlsbad, prin care acesta-i recomanda pe un tânăr rutean din Ungaria.

Tisza însă s'a blamat urit, căci în bilet nu era vorba de politică, iar tânărul trimis la dl Vaida a fost un spion al guvernului. — De sigur, că nici biletul n'o ajuns pe căi cinste în mâinile lui Tisza. — Acum toată presa din străinătate, ba și unele foi ungurești condamnă apucătura nedeamnă de un ministru a dlui Tisza. — Noi asigurăm pe deputatul Dr. Vaida de dragostea noastră nedespărțită și ne bucurăm din inimă de meritatul blamagiu al lui Tisza, care a dovedit că numai prietenii nu ne este

Pildele Mântuitorului Christos.

(Urmare).

Căci dacă un judecător nedrept și nemilos — și sunt mulți de aceștia — nu de milă, nici de hațărul dreptății, s'a îndurat de văduva aceea și i-a împlinit cererea numai ca să scape de stăruința ei îndelungată, apoi cu atât mai mult, Dumnezeu care este atât de bun și atât de drept, ne va asculta ruga noastră și ne va împlini cererea, când ea va fi dreaptă, curată, bună și fără ură.

Și Dumnezeu va face acaesta nu de silă, ca judecătorul nedrept, ci din dragostea cea mare și bunătatea cea nemărginită pe care o poartă către noi. Ca și văduva din această pildă, să nu încetăm, dar, al ruga cu căldură.

Pilda Samarineanului milostiv.

Sf. Evanghelie cea după Luca ne spune, că a venit odată la Mântuitorul un legiuitor oarecare iudeu și voind să-l ispitas-

că, l-a întrebat: »Invățătorule, ce voi face să moștenesc viața de veci?« Iar Iisus i-a răspuns: »În lege ce este scris? Cum cetești?« Iar legiuitorul, răspunzând, a zis: »Să iubești pe Domnul Dumnezeuul tău din toată inima ta, și din tot sufletul tău și din toată virtutea ta și din tot cugetul tău; și pe aproapele tău ca însuși pe tine?«

Și i-a zis Iisus lui: »Drept ai răspuns; aceasta fă și vei fi viu (adică vei moșteni viața de veci). Iar legiuitorul, vrând să se îndrepteze pe sine și a se făli că este înțelept că știe toate, a întrebat pe Iisus: »Și cine este aproapele meu?« Iar Iisus răspunzând, a spus aceasta mișcătoare pildă:

»Un om oarecare se pogora din Ierusalim în Ierihon, și a căzut (pe cale) între tâlhari cari desbrăcându-l pe el și răbindu-l s'au dus, lăsându-l abia viu. Și din întâmplare, un preot se cobora pe calea aceea și văzându-l pe el, a trecut pe alătura. Așiderea și un levit, fiind la acel loc, venind și văzându-l pre el, a trecut pe alătura. Iar un Samarinean mergând pe cale a venit la el și văzându-l i s'a făcut milă. Și apropiindu-se, a legat ranele lui, turnând untdelemn și vin; și punându-l pe dobitocul lui, l-a dus la o casă de oaspeți și a purtat grijă de el. Și a doua zi, ieșind și scoțând doi dinari, a dat gazdei și i-a zis lui: Poartă

grijă de dânsul, și orce vei mai cheltui, eu când mă voi întoarce, voi da ție?« Și a zis Domnul: »Carele dintre acei trei ți se pare a fi de aproapele celui ce căzuse în tâlhari?« Iar legiuitorul a zis: »Cel ce a făcut milă cu dânsul«. Iară Iisus a zis lui: »Mergi de fă și tu asemenea«. Luca X, 25—37.

În această frumoasă povestire, Domnul nostru arată foarte lămurit, ce va să zică dragostea către aproapele. Samarineanul acesta avea inima cea mai miloasă și făcătoare de bine, în cât el a fost cuprins de înduioșare și milostivire, spre un om cu totul necunoscut și strein, carele era de alt neam și de altă religie, pre care Israelii îl urau fără măsură. Când a văzut pe om în acea jalnică stare, el și-a arătat mila sa și prin faptă. A jertfit și vremea de odihnă, n'a cruțat nici osteneală, nici cheltueală, ca să ajute pe un om nenorocit și cu viața primejduită. Mai ales și-a pus în primejdie și viața sa, căci zăbovind într'un loc pustiu cu adevărat nu era fără primejdie. A făcut pentru el tot ce a fost cu putință, a purtat grijă și pentru vremea viitoare; într'un cuvânt, l'a ajutat în toate.

(Va urma).

— **Condamarea părintelui Mureșianu.** Sentința în procesul intentat contra părintelui Mureșianu și mai mulți locuitori din Moftinul mic, acuzați că au agitat și insultat pe vicariul Jackovits, a fost cetită Luni în 27 Aprilie.

Părintele Mureșianu este condamnat pentru ultragiul autorităților și a particularilor la 1 an și 6 luni temniță ordinară și la pierderea drepturilor politice pe timp de 3 ani

Țăranii: Ioan Cioghi senior, pentru aceeași crimă, la 7 luni și 4 săptămâni reclusiune și pierderea drepturilor politice pe timp de 3 ani, Iacob Moldovan și Petre Tartă pentru aceeași crimă la 6 luni reclusiune și pierderea pe 3 ani a drepturilor politice. Alți 11 țărani au fost condamnați la câte 2 luni și 4 săptămâni temniță, oțit 2

Tuturor condamnaților li s'a socotit 2 luni și 4 săptămâni ca făcute, timp ce a stat în arest preventiv.

Procurorul s'a arătat mulțumit, pe când condamnații au făcut apel.

— **Contele Májláth** episcopul rom. cat din Alba-Iulia, va sosi în 5 Maiu la 6 ore d. a. cu trenul dela Sibiu la Făgăraș. La gară va fi primire oficioasă bisericească și dus la biserica rom. cat., unde va servi la altarul D-lui. A doua zi la 8 ore dim. va începe miruitul. În 7 Maiu dim. va călători la Brașov.

— **Majestatea Sa** a fost rugat de a fi nănaș. Ambrosie Roșca din Șercaia, cu ocaziunea nașterii unui copil, a scris Maj. Sale o scrisoare, prin care l'a rugat să primească de a fi naș noului născut. Cancelaria cabinetului Maj. Sale a încunoștințat pe tatăl copilului că rugarea nu să poate îndeplini. A cerut însă dela primăria comunală ca să raporteze despre starea materială a numitului, întrucât ar fi împrejurarile în loc de naș, mai târziu îl va împărtași cu ceva.

— **Instalare de preot.** Duminecă, în 26 Aprilie st. n. a avut loc instalarea preotului Valeriu Crișianu, iubitul nostru colaborator. Parochia Mărgineni de mult

așteptă să aibă un păstor, care să conducă turma la pășunea cea bună. — Serviciul divin s'a început la ora 7 dimineața. La Liturgie a pontificat tinărul nostru preot asistat fiind de Rev. Domn vicar foraneu Iacob Popa și de preoții Ioan Crișianu și Valeriu Dimboiu. După cetirea Evangheliei eșind preoții în fața altarului Rev. Domn vicar a ținut o predică, în care a tălcuit evanghelia acestei zile, iar după-ce s'a cetit decretul prin care tinărul preot e denumit de preot ai parohiei Mărgineni, îi predă nou denumitului preot cheile bisericii, Evanghelia și crucea, cari simbolizează puterea administrării, predicării cuvântului lui Dumnezeu și sarcina crucii. Tinărul preot în o vorbire plină de un entuziasm cald răspunde la cuvintele Rev. Domn vicar, espunând și programul de muncă, ce și l'a luat venind în aceasta parohie cu un entuziasm și dor de muncă, care o are un tinăr conștiu de înalta sa chemare, conștiu de misiunea sa preoțească. După aceea s'a continuat serviciul divin. După terminarea serviciului divin poporul în chip deosebit și a manifestat simpatia și bucuria ce o are față de iubitul lor preot, iar după aceea au mers cu toții la casa tinărului preot, unde s'a dat masa. La prânz s'au rostit mai multe toast. Nicolae Ilie învățator în Feldioara cott. Brașov a toastat pentru Rev. Domn vicar și pentru preoțimea română, ear Rev. Domn vicar pentru învățătorii români, în mâinile cărora stă azi o mare parte din destinul neamului nostru. Dorim și noi tinărului preot și iubitului nostru colaborator o muncă rodnică în via Domnului, o muncă plină de fapte bune, ca să aibă la bătrânețe mângăierea ce o poate avea omul care în întreaga viață sa a servit bisericii și neamului românesc.

— **O nouă învingere a cooperatiei.** Cetim în „Tel. Român”: Duminecă în 13 (26) l. c. s'au întrunit în Sibiu delegații însoțirilor noastre sătești și au decretat înființarea unei centrale a însoțirilor cu numele «Infrățirea». În consiliul de administrație au fost aleși: Președinte Dr. Vasile

Stan, prof. sem. Sibiu, vicepreș. Ioan B. Boiu, preot, Sibiu. Membrii: Dr. Silviu Dragomir prof. sem., Sibiu, Nicolae Ianeu, conferențiarul cooperativ al „Asociațiunei”, Sibiu, Vasile Moșoiu, notar Apoldul inf., Traian Petrișor preot, Gușterită, Romul Platoș preot, Turnișor, Vincențiu Pop preot, Sâmbăta sup., Eugen Todoran, prof. sem. Sibiu, Victor Tordășan, exactor arhidieceșan, Sibiu și Nicolae Vidrighin, prop. Rășinari.

În consiliul de control: Președinte Dr. Lucian Borcia, adv. Sibiu, vicepreședinte Ioan Chirca notar, Săliște, membrii: Ioan Alexandru, preot Ilimbav, George Barescu preot Comăna sup., Ascaniu Crișian prof. sem., Sibiu, Iuliu Josan preot, Bisnic, Iacob Manoil notar Topârcea, Timoteiu Popovici prof. sem., Sibiu și Teodor Trifa inv. Pianul inf.

Tot în adunarea aceasta s'a hotărât în mod principal ca centrala să nu apeleze la capital strein, ci să între în legătură cu instituttele noastre de credit.

Dorim noului așezământ înflorire, ca să însemneze în viața noastră economică aceea ce simbolizează numele ce și l'auat: Infrățirea economică a satelor noastre.

— **O salutare.** Din partea studenților români din Brașov, cari sunt în excursiune prin Italia, Grecia, Turcia și România, primim o frumoasă carte postală ilustrată, prin care trimite redacției noastre salutul lor din Neapole. Zice mai departe: Am fost la Abazia, Veneția, Milano, Bologna, Firenze, Fiesoli, Roma, Tivoli, Neapole, etc. În Roma am fost și în audiență la Papa. Noi suntem primii studenți români cari am fost la Papa în audiență. Plecăm mai departe la Corfu, Patros, Atena, Pireu, Constantinopol, Constanța, București, și apoi ne întorcem acasă.

— † **Dr. Ștefan Morariu**, avocat și membru al Comitetului național român a reposat Luni în 27 Aprilie n. Familia decedatului a lansat următorul necrolog:

Cu inima înfrântă de durere aducem la cunoștința tuturor rudeniilor, amiciilor și

Fata cu 5 pețitori și servitorul.

piesă teatrală-dramatică populară în 3 acte.

(11) (Urmare)

Petru. Te-am înțeles.

Teodor. Dacă te întâlnești cu ei spune-le.

Petru. Apoi lasă pe mine.

Teodor. Rămâi cu bine!

Petru. Să-ți de-a D-zeu drăguțu noroc. (Teodor iese, Petru își scoate din traistă pâne și mănâncă la masă). Hai să mă pun la masă să mănânc câte ceva, că zău iară mie foame. (mâncând). Să mă știe badea Ion că eu sunt aici, hai ce mi-ar face. Dealcum ce să facă, ba că maș' prinde că nu mar cunoaște, zău așa! (Elenuța vine dela dreapta, Petru mănâncă mai departe, Elenuța cugetă că-i Teodor).

SCENA III.

(Petru și Elenuța).

Elenuța. Ești aici Teodor! bună ziua!

Petru. Hai, hai doară sunt Petru!

Elenuța. Cine ești?

Petru. Eu, sunt eu.

Elenuța. Da cum ai venit iar la noi.

Petru. Da, ia, am venit cu Teodor aici și el s'a dus, m'a lăsat singur.

Elenuța. Da de ce sau dus?

Petru. Dapoi știu eu? fără nu zic că nu ți-aș spune de ce, dacă mai lăsa să-ți sărut gurița, oi, și-o sprânceană, toate celea ți-aș spune.

Elenuța. Dute 'n colo și'mi, spune că apoi poate va fi.

Petru. Zău Elenuța, eu îți voi spune apoi, numai nu mă dai afară, ci lasă-mă să te sărut că încă poate să îmi fii drăguță, pentru-că și până acum tot bine am trăit.

Elenuța. Ce grăești, să-ți fii drăguță?

Petru. Dapoi, să-mi fii drăguță, da!

Elenuța: Eu ți-aș fi dacă ai avea ceva averușcă, ca să putem trăi amândoi, dacă ne-am luă la olaltă.

Petru. Averușcă? Doară moșul îmi lasă mie tot ce are.

Elenuța. Și cam ce are?

Petru. D'apoi eu nici nu știu ce are, fără eu mă voui duce acolo să-l întreb pe el.

Elenuța. Bine, dacă voi știi, atunci nu zic, că doar nu ma'și învoi.

Petru. O dragă Elenuța, vam slujit anii întregi, am fost copilul vostru, care vam dorit numai binele lasă-mă să te sărut odată.

Elenuța. Oșor foarte ușor, dacă îmi spui despre Teodor ceva.

Petru. Eu îți spun, că Teodor a zis că altu nu mai vine la d-voastră în casă de frica celorlalți?

Elenuța. Cum? de frica celorlalți?

Petru. D'apoi a auzit dela cineva că vreau să-l bată, pentru-că vine la d-voastră și de aceia am venit, că, decât să fii a Florii, sau a celorlalți, să fii mai bine a mea.

Elenuța. D'apoi bine Petre, dacă stă așa lucrul, o să ne luăm amândoi, numai te grăbește.

Petru. Înainte de toate, lasă-mă să te sărut, (o prinde pe după cap și o sărută). Dragă Elenuța! de multe ori, numai de dorul d-tale nu am avut poftă de mănăcare zile după zile, ba și ani după ani, și iată acum voui fi fericit, atât eu cât și d-ta, eu acum mă duc mâne voui fi îndărăpt.

Elenuța. Bine, numai te grăbește, (se mai sărută odată).

Petru. Rămâi cu Dumnezeu.

Elenuța. Să te văd sănătos, (iese). (Elenuța singură), Săracu Petru! cum iam căzut în așa dragoste și eu neștiind nimic. Nu-i vorbă, e băiat frumos și îl cunosc că-i de omenie, că am fost tot la olaltă în câțiva ani cu el, ba pe lângă aceea cât e de glumeț, când îi auzi vorba, te prăpădești de răs. Și mie îmi place foarte tare glumele, mai ales cum glumește Petru. Să știu că nu ar fi al meu, oi, nu știu ce ași face...

(George și Nicolae intră).

(Va urma).

cunoscuților, că mult iubitul soț, fiu, frate și cumnat Dr. Ștefan Morariu, avocat, jurisconsultul institutului «Vatra», membru în comitetul național, etc., după lungi și grele suferințe, împărțit cu sf. sacramente, în etate de 47 ani și în al 16-lea an al fericitei sale căsătorii, a trecut la cele eterne, Luni în 27 Aprilie n. la orele 12 a. m. Rămășițele pământești se vor transporta în 28 Aprilie la 11 ore a. m. din capela clinice din loc până la gară și apoi se vor așeza în 29 Aprilie la 2 ore p. m. în Gălpăia (c. Sălagiu) în cripta familiară de acolo spre vecinică odihnă. — Cluj, 27 Aprilie 1914. Odihnească în pace.

Condoleanțele noastre întristatei familii.

— **Convocare.** Despărțământul Fogaras (Făgăraș) aparținător Reuniunii învățătorilor gr. cat. din Archidieceză, în senzul și lui din statute, își va ține adunarea de primăvară la 10 Maiu st. n. în comuna Sebeș, la care avem onoare a invita P. T. membrii fondatori, ordinari, precum și pe toți binevoitorii școlai.

Program: 1. Participare la serviciul divin la orele 8 a. m. 2. Asistare la examenul de vară ce se va ține cu elevii școlii locale. 3. Deschiderea adunării și citirea apelului nominal. 4. Alegerea comisiunilor pentru aprecierea examenului și a disertațiilor precum și pentru înscrierea de membrii noi. 5. Citirea dizertației: Invățământul alternativ prelucrat de George Tețiu. 6. «Monografia comunei Sebeș» prelucrată de inv. Ilie Faroga. 7. Citirea unei dizertații pedagogice prelucrată de Nicolae Niculiciu. 8. Citirea procesului verbal luat în adunarea de toamnă. 9. Raportul bibliotecarului. 10. Raportul comisiunilor emise sub pct. 4. 11. Eventuale propuneri. 12. Statorirea locului pentru adunare de toamnă și designarea dizertațiilor. 13. Alegerea alor doi membrii verificatori. 14. Inchiderea ședinței. Vad, la 25 April 1914. Octavian Popp, president. Zaheiu Filip, notar.

— **Adunarea generală a societății.** «Carpații» din București. După cum ni se scrie din București în seara de 16 Aprilie la orele 9 și jum. s'a deschis ședința adunării generale sub președinția d-lui Ioan Tețiu. Au fost aleși în comitet cu majoritate de voturi: Ioan Tețiu, mare comerciant, Baboeanu Ioan Droe, prof., Bârsan An. dir. Băncii Poporului, Măndrescu Simion, prof. univ., Lupan Nicolae mare com. Mircea Nicolae, mare com., Popa Liseanu, prof., Furnică D-tru, mare comerciant, Sârbu D-tru, Istrati Nic., gazetar, Lupu Mircea. Cu acest prilej s'a trimis următoarea telegramă:

Ziarului «Românul» Arad.

Societatea «Carpații» întrunită în adunarea generală trimite salutul său frățesc de îmbărbătare bravilor luptători dela Sătmăr.

I. Tețiu, președinte.

S'a hotărât o excursie la Câmpulung, loc istoric, descălecarea lui Negru Vodă. Excursia este proiectată cu memorabila zi de 3 (16) Maiu. Programul excursiei se va publica în urmă. S'au ales în comitetul pentru aranjarea serbărei, d-nii: Baboeanu I. Droe, Lupan Nicolae și Sârbu Dumitru.

— **Schimbarea mersului trenurilor** pe linia Făgăraș. Cu 1 Maiu n. va intra în vigoare noul ordin de plecarea trenurilor și se va schimba plecarea și sosirea trenului cu Nr. 5911 și 5918. Și anume: Cel dintâi va pleca la 1 oră 59 m. d. a.

din Brașov și va sosi la Făgăraș la 5 ore 28 m. Din Făgăraș va pleca d. a. la 5 ore și 49 m. către Sibiu, unde va ajunge seara la 9 ore 50 m. Așa dară trenurile acestea la plecare și sosire va avea o întârziere de 1 oră, așa că ceice pleacă către Sibiu la Copșa, nu vor mai aștepta 2 ore ci numai 1 oră. Trenul cu Nr. 5918 va pleca din Sibiu la 5 ore 55 m. d. a. și va sosi la Făgăraș la 10 ore 3 m. seara. La trenul acesta timpul de plecare și sosire va difera numai cu câteva minute, iar celelalte trenuri vor pleca ca și până acum.

— **Vedere mondială!** Societatea aleasă de cel mai strălucit și mai renumit circ a lui Barnum și Bailey, Circul Környöt Brothers. Cel mai elegant circ european, întreprinderea cea mai mare va da o mare reprezentație de gală. Cu tren separat va sosi în Făgăraș, și în aceeași zi va da o producțiune cu program foarte interesant și variat. Aceasta întreprindere nu numai prin reclame, cum fac circurile mici și dubioase, ci prin producțiuni și program de primul rang, compus după renumiți mondiali europeni, va avea reurintă neștearsă asupra publicului. — În deosebi este pus mare pont pentru în blânzirea cailor și alte animale, apoi are jockey neîntrepuți. Nimic ce se va arăta din programul reprezentațiunei, încă nu s'au văzut în Făgăraș. Amintim că circul are propriul său conduct electric și muzică proprie. — Bilete se pot cumpăra în ziua sosirii dela 10 ore în cupeul prim. În ziua sosirii mare retragere de gală pe străzile orașului.

— **Aviz către publicul Român.** Cunosând multele lipsuri ale poporului nostru dela sate, am deschis în Budapesta un **Birou de informații** ca în felul acesta să stau în ajutorul publicului român, în orice afacere ce să ține de Budapesta.

Dau informații referitor la rugărilor înaintate ministeriului ori Curiei. Urgez rezolvarea lor și rog rezolvare favorabilă. Mijlocesc împrumuturi ieftine pe amortizare și vânzări de moșii și păduri. Cine vrea să-și cumpere locomobile, motoară, moară, mașini de imblatit mănate cu locomobil, cu motor, cu cai, ori cu mâna, mașini de sămănat grâu, de cosit grâu, ori iarbă, pentru adunatul fânului, ori despoierea cucuruzului, pluguri, etc., să-mi scrie mie căci gratuit îi recomand fabrici de unde își poate cumpăra toate acestea plătibile în rate și cu prețuri mai ieftine ca la agenturi jidovești. Scopul meu este ca țărânul Român să-și cumpere marfă bună din mâna primă și cu garanță mare. Să vă feriți de firme cari nu sunt fabrici. Să vă feriți de agenți jidovi cari vă înșală.

Vă recomand o invenție nouă: o morișcă cu 2 petri și sită mănată cu mâna, care macină 100 kg. făină pe zi. Prețul e 320 cor. pe rate.

La dorință trimit gratuit planuri de mori și catalog ilustrat despre toate recvizitele economice. Cu stimă: **L. OLARIU**, Budapest, II., Margit-körút 11.

x **Balsamul** farmacistului **A. Thierry** și **Alifia centifolia**. Atragem atențiunea cetitorilor foaiei noastre asupra acestor două medicamente superioare, uimitoare și renumite. Aceste preparate nici la căldură, nici la frig nu se strică, așa că se poate folosi cu succes. Trebuie să ne ferim de fluide fără valoare. Numai acest medicament original să-l ținem permanent în casa noastră. Unde nu se capătă acest medicament adevărat și original provăzut cu marca Călugărița, să ne adresăm la pre-

paratorul: **A. Thierry**, farmacia la „Ingerul păzitor” în Pregrada, lângă Rohitsch.

Concurs.

„Societatea pentru fond de teaur român” (STR) publică concurs la *premiile și ajutoarele* în suma totală de 1000 cor., cari se vor acorda din venite „fondului Procopie Cazotti”.

Se admit la acest concurs:

1. *Piese teatrale românești originale*, potrivite pentru trebuințele noastre și pentru scopurile urmărite de societatea noastră.

2. *colecțiuni de muzică populară românești*.

3. *compoziții muzicale originale*, cu motive românești.

Lucrările prezentate la concurs pot să fie:

a) publicate (tipărite) în anii 1912, 1913 și 1914 — sau

b) lucrări în manuscris, cari încă nu s'au dat publicității.

Cele de sub a) pot fi premiate, iar cele de sub b) pot să fie ajutate în scopul publicării.

Autorii cari vor să participe la concurs, își vor prezenta lucrările lor până la 1 Oct. 1914 n. comitetului societății, trimițându-le la adresa secretarului literar, Dr. Horia Petra-Petrescu, Brassó (Brașov).

Notă. — Manuscrisele lucrărilor încă nepublicate se vor înainta anonim; se va alătura însă la manuscris un plic închis, în care se va indica numele și adresa autorului.

Lucrările premiate sau ajutate de „Societatea pentru fond de teaur român” rămân proprietatea autorilor, dar aceștia sunt obligați a da din lucrările lor tipărite 20 exemplare comitetului societății.

Brașov, în 5/28 Martie 1914.

Pentru Comitet:

Dr. Alex. Vaida-Voevod
președinte.

Dr. Tiberiu Brediceanu
secretar.

Concurs.

„Societatea pentru fond de teaur român” publică un nou concurs pentru o *piesă teatrală originală*, în următoarele condiții:

1. Acțiunea să fie luată din viața poporului nostru din Ardeal,

2. piesa să aibă 1 sau 2 acte și

3. să conțină și jocuri naționale, eventual cântări naționale, imbinat în decursul acțiunii.

Premiul va fi de 200 cor. și este pus la dispoziția comitetului din partea d-lui avocat Dr. Constantin Popovici din Beiuș, care își rezervă dreptul de a lăsa să se prezinte piesa pentru întâia dată în Beiuș.

Manuscisele anonime (cu numele autorului, în plic închis) se vor înainta secretarului-literar al societății noastre, **Dr. Horia Petra-Petrescu**, până în 1/14 Oct., n. a. c.

Brașov, 15/28 Martie 1914.

Pentru Comitet:

Dr. Alex. Vaida-Voevod
președinte.

Dr. Tiberiu Brediceanu
secretar

Culina și grădina.

(Urmare).

Am auzit dela unul și vorba aceasta că: „N'am vreme să mai îngrijesc și grădina, c'apoi întârziu cu săpatul cucuruzului”. Par'că nu-i mai mare pierderea dacă-și lasă grădina necultivată, decât dacă ar săpa cu o zi mai târziu o fășie de loc cu cucuruz.

Da, să punem în grădină legume cât de felurite, ca să nu ne mai dăm banii streinilor și pentru ele. Dacă am avea tot felul de legume în grădină și le-am îngriji cum să cade, atunci am putea ca din ele să pregătim în fiecare zi a săptămânei tot altă și altă mâncare, care de care mai gustoasă, așa încât n'ar mai trebui să ne înăcrim inima tot numai cu borș (chisăliță).

Româncea noastră să îndură cel puțin la sărbători, de mai taie câte-o găină sau rață grasă. Și apoi să vezi cât de înțelepțește purcede și atunci. N'are legume nici în grădină și nu și-ar da nici banii să le cumpere. Face deci o zamă fără gust: apă caldă bine sărată, cu stele de unsoare pe deasupra și apoi îi spune judecata: De-ar fi fost morcovi, pătrânjei și o ceapă ar fi fost cu mult mai bună!

Vezi ce comedie și aici. S'a îndurat să taie o galiță, că să facă o zamă, dar nu s'a îndurat să mai dea încă cinci cruceri pe legume — dacă i-a fost lene să-și pună în grădină — pentruca zama să fie mai bună. Aici să adeverește vorba: «Scump la tărățe și ieftin la făină. După ce-i scump nu-i pare rău, dar ce-i mai ieftin nu să îndură să cumpere, ca să facă, ca ceace-i scump să fie și bun.

Insă cea mai de căpetenie recerință pentru o grădină e să fie bine închisă. Pe satele noastre în multe părți grădinile toate sunt slab închise. Mai ales primăvara când sunt goale, le stă atât de rău deschise. Ici colo este îngrădită de așa că prin gard pot pătrunde în dragă voie ori și ce dobitoc. Vezi și aici sgârzenia românu-lui, în urma căreia insă mai mult păgubește. Căci dacă a-i socoti prețul legumelor ce s'ar produce numai în doi trei ani pe locul acela, care e călcat de vite și râmât de porci, nefiind închis, atunci a-i vedea că pe acel preț și-ai putea face un gard sau pălan trainic, care să fie mulți ani. Apoi unde să mai punem certele cu vecinii pentrucă fiind gardurile rele, trec galițele dela unu la altul, ba și pâri la judecatorie, prin advocați, din pricina certurilor, lucruri ce să întâmplă nu tocmai rar.

Grădina deci să fie bine închisă, împărțită în table. O parte din grădină e împărțită în straturi și regulată cu cărări. Straturile să seamănă numai cu legume.

O altă parte a grădinei să fie ocupată de pomi roditori, iar la fundul casei să fie sămănate flori mirositoare. Inchipuiți-vă ce plăcere e să vezi o căsuță curățică, cu fereasta din fund deschisă. În dreptul ei straturi de flori în toate colorile. O boare de seara scutură frunzele pomilor și pleacă gingaș spre pământ capetele încoronate ale florilor. Le fură parfumul și-l trece pe fereastă în casă, unde seara s'au adunat cu toții în casă, așezându-se pe lăviți și ascultând cu luare aminte cum bătrânul împarte porunci pentru ziua de mâne.

Îngrijiți-vă dară să aveți o grădină frumoasă și folositoare, cu pomi, flori și legume, căci atunci și viața aceasta pământească va fi frumoasă și din pragul mormântului nu vom privi cu părere de rău la zădărnicia ei trecută.

ECONOMIE.

Gătre micii plugari.

Încă din vremurile îndepărtate, de atunci de când omul a cunoscut nevoia de a munci pământul pentru a dobâni roade mai multe și mai bune boul a fost tovarășul lui nedespărțit, dându-i tot ce a avut: munca, carnea și pielea.

Ei bine, sârmanul bou care de multe ori a eșit din iarnă în așa fel în cât îi numeri coastele și abia îl țin picioarele, el care pe tot timpul aratului are să facă cea mai istovitoare muncă, nici atunci n'are parte de o mâncare mai bună, mai hrănitoare.

Dacă plugarul are inimă și suflet trebuie să se gândească că e mare păcat, ca pe timpul aratului de primăvară, când iarba n'a crescut încă, sau e prea crudă, să arunce snopul de coceni fără foi, ori sacul cu pae înaintea boilor, sau să se uite la ei cum ciugulesc verdețuri abia răsărite pe pământul negru.

Trebuie îndemnat cu toată stăruința bietul nostru plugar, ca mai înainte cu câteva zile de a începe toiu plugului, cât și în timpul lui, să hrănească și îngrijească de-aproape boii cu cari va purta plugul. Trebuie chibzuit ca fiecare sătean, printr'o răscolire a porumbului (cucuruzului) pentru a vedea dacă să păstrează bine și să aleagă toți știuleții mărunți (ghimpi) pe care să-i facă urluială, din care să dea pe timpul aratului.

Urluiala să face astfel: Să alege porumbul (cucuruzul) mai slab și să taie bucățele cu cocian cu tot, apoi se amestecă cu ovăs sau secară și le duc la moară și să macină la olaltă. Când se da vitelor să pue și puțină sare.

D. Simulescu.

Editor-proprietar și redactor responsabil:
CONSTANTIN POPP.

Piața de bucate din Făgăraș

1 Maiu n. 1914.

Grâu	pro 100 klgr. cor.	26.—
Secară	» » » » »	18.—
Ovăs	» » » » »	12.—
Orz	» » » » »	13.—
Cucuruz vechiu » » » » »		16.—

Recomand On. public din loc și jur

Mobile complete

pentru odăi de dormit și sufragerie efectuate în atelierul nostru propriu, și se vând cu prețuri ieftine. Se pot vedea în depositul nostru din ulița Honvezilor.

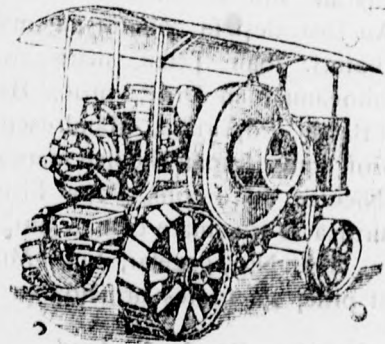
Frații PÉTERFI.

Ieftin

și cu puțină osteneală, să pregătește escelente, gustoase și nutritive prăjituri, colaci torțe, plăcinte etc. dacă folosești preparatul lui dr. Oetker de prav de copt, zahar de vanilin și prav de budding, după folosirea rețepului lui dr. Oetker. Rețepurile aceste le capătă ori și cine, cei ce să interesează, din prăvăliile coloniale, sau la caz dacă trimite o carte postală pe adresa firmei Dr. Oetker în Baden la fabrica lângă Viena.

Milioane de gospodine se bucură zilnic în folosința casei, de preparaturile lui dr. Oetker, nouă și nouă număratoase epistoale de recunoștință adevărate acest preparat de cuhnă despre escelentul mijloc.

Cele mai bune și neîntrecute

Motoare de îmblătit de sine mergătoare
Motor de zdrobit piatră de sine mergător
Ferestru și mașini de tăiat lemne de sine mergătoare

Instalațiuni de mori cu motor de benzină, de product de gaz și de ulei brut
Motoare pentru pluguri, cari se pot folosi și la îmblătit și la transportat greutate.

Binevoii a vă adresa la firma

KELLNER și SCHANZER

Budapest, Kálmán-utca 3.

Se află de vânzare la tip. C. Popp, Statutul pentru folosirea și manipulara padurilor. Prețul 4 cor.

Intreprindere mondială.

Numai 1 zi!

Petru primadată in Europa.

Număr mare de cai, cămile, urși și elefanți!!
 Societatea CIRCULUI american a lui
Környöt Brothers și alui Barnum Bailey

din cele mai strălucite și eminente puteri, stă **numai 1 zi**. Circul cel mai frumos și mai mare european. Aduce la plăcuta cunoștință a m. onor. public, din loc și împrejurime, că cu toată societatea va sosi din Budapesta în 8 Maiu, cu tren separat, în Făgăraș și în 8 Maiu la 5 și jum. și la 8 oare seara va da o

MARE REPRESENTAȚIE DE GALĂ

Reprezențațiile se vor da **numai în aceasta zi** care vor întrece toate producțiunile văzute până acum. In 8-lea Maiu la 2 oare d. a. va fi o mare retragere de gală pe stradele orașului.

Incepând dela 10 oare vor fi probe publice, pe lângă antrée de 20 filleri.

Intreprinderea noastră să nu fie confundată cu altele circuri ambulante. Producțiunile noastre încă în nici într'un circ nu sau arătat. — Biletele de intrare să pot cumpăra în ziua sosirii dela 10 oare a. m. în cupeul Nr. 1. fața locului. — Mai detaliate deslușiri să pot vedea pe afișe.

Pentru primadată in Europa.

Numai 1 zi.

Intreprindere mondială.

DANIEL HAUPT Făgăraș

piața mare Francisc Iosif, lângă casele dlui dr. Șenchea.

Recomand mult On. public din loc și dela sate bine asortat și renumitul

Magazin

de FERĂRIE, de VASE pentru cuhnă, și de UNELTE (requisite) pentru toate branșele de industrie, și economie.

Puști, Revolvere și patroane etc. Cuțite, Rezușuri, Pile cu marcă, Clește și Ciocane.

Lanțuri de totfelul și cuișe de drot și de fer. Castroane și oale din blech și tuci smălțuite dela 1/4 litru până la 30 de litre. — Ghilauă și sfledere pentru mecanici (lăcătuși) și rotari dela 16 fil. până la 12 cor. buc.

Cine cumpără din prăvălia mea se va convinge că numai articole bune, tari și solide să află și să vând cu prețurile cele mai convenabile. — Serviciu culant și prompt.

Rog Onor. public de o cercetare număroasă și de binevoitorul sprijin, sunt cu deosebită stimă

DANIEL HAUPT, comersant.

Masini

de săpat, de tăiat fân, paie și napi de sfărmat cucuruz, de sflederit, PLUGURI de fier, Grape, Sfledere pentru fer și lemne. Nocovalme, divano, firestreie de mână și de șogere. — Mașini de fiert (Sobe) din bleh și tuci. — Mașini de tuns. Briceje de ras. Zaruri (lăcate) pentru uși, ferești, coastene și lăzi dela 30 fil. în sus până la 6 coroane bucata.

Văpsăli gata în oleiu, în toate colorile, pentru podini, uși, ferestri, pentru fier, blech, lemn și piatră, pentru zugrăvit, case, biserici și cruci.

In atențiunea diletanților de teatru!

Acum a apărut și să poate căpăta

în editura tipografiei o frumoasă piesă teatrală istorică-dramatică, scrisă de dl profesor în pensiune din București, de origine din Poptelec (Transilvania) de Ioan Pop Florantin, cu titlul;

Resărit de Soare

(Tineretea lui Ștefan-Cel-Mare).

Tablou istorico-dramatic, în 2 acte, în frunte cu clișeul lui Ștefan-Cel-Mare și în text intercalat portretul cu o schiță biografică a venerabilului profesor octogenar. Conține 40 pag. format 8°, — Prețul 60 fill. plus porto.

Să poate comanda la Tipografia lui CONSTANTIN POPP, în Făgăraș. (Ung.)

ÎNȘTIINȚARE.

Subserisul aduce la cunoștința Onor. public, că în Făgăraș, ulița Podului sub Nr. 46, în casale proprii, unde și până acum a fost bine aranjat un

Atelier de Ferărie și Rotărie

pe care l'am aranjat cu recvizite pentru fântâni și cu acarete economice. Stă la dispoziție totdeauna gata cară întregi și roate din lemn de orice mărime, mașini de sămănat cucuruz și de săpat.

Rog onor. public, că la caz de trebuință la orice lucrări ce aparțin de branșele aceste și orice reparaturi și fântâni din nou făcute, a mă onore cu prețurile comande, care le esecut solid și prompt cu prețurile cele mai moderate.

Rogându-nă de sprijinul binevoitor.

cu toată stima

Szepesi Sándor,

măestru ferariu, rotariu și fântânariu.

Balsamul apotecarului A. Thierry

este neîntrecut în efect la boalele de plumăni și piept, alină catarul și curmă durerile cauzate de tușă. Curmă aprinderi de gât, răgușeli și dureri de grumazi și ferbințeli. Cu deosebire e bun contra sgarciurilor de stomac și colică. Vindecă vâna de aur și curățește rinichii, dă apetit, și ajută la mistuire. S'a dovedit de leac excelent la dureri de dinți, la dinți găuși, la mirosul gurei folosită ca apă de dinți întărește gingiile și gura, încetează mirosul obvenit din stomac în gură. Mijloc vindecător și sigur contra limbricilor. Vindecă totfelul de rane, orbalți, beșici provenite din ferbințeală, unflături, negei, ursură, membre înghetate. În aontra durerilor de urechi e un leac neprețuit. — Să fie la îndemână în fiecare casă, la cazuri obvenite, mai ales la influență, coleră și alte boale.

Să scriem la:

THIERRY A. „Orangyal gyógyszertára“ Pregrada (lângă Rohitsch-Sauerbrunn).

12 sticle mici sau 6 duple, ori 1 specială mare 5.60 K.
La comande mai mari se dă rabat convenit.

Singură și veritabilă ALIFIA CENTIFOLIA a lui A. THIERRY

Oprește și încetează veninarea sângelui. Face superflue orice operație. Folosește femeilor lăptătoare, ajută pornirea laptei, nu să întărește pieptul. Orbalțul de piept (foc viu), folosește la orice rani vechite, rani deschise la picioare umflate. la caries, rani venite prin lovituri, tăieturi, împuscături, strivituri, înpușături, sdroboturi, să folosește pentru îndepărtarea corpurilor streine de e. țanduri de lemn, spin, sticlă, alice, năsip, prav, etc. la creștere din corp, la carbunculus, neoplasme, chiar și contra racu' lui, vermi, putreziciune, rosături, beșici, orice arsături, rane ivite prin lungi zăcere a bolnavului, la buboae, curgere de urechi, precum și la copii mici contra opăralei etc.

Are putere vindecătoare și sigură.

2 burcane costă cor. 3-60 f. se trimite cu ramburs (Nachname).

Se capătă la: Farmacia Török József, în Budapesta precum și la mai multe farmacii din țară. În mare (engro) la Thalmayer și Seitz, la succesorii Kochmeister și la drougeria Fraților Radonovits în Budapesta. Unde nu să află depou, să se comande deadreptul dela farmacia

THIERRY A. „Orangyal-gyógyszertára Pregrada (lângă Rohitsch-Sauerbrunn.)

COMPAGNIE GENERALE TRANSATLANTIQUE.

Linie franceză

Linie accelerată de vapoară regulat și directă

Havre - New-York

și

KANADA

Via Basel (Schweitz) Paris.

Telegramm-adresse: TRANSAT Budapest.

Biroul: Budapesta, VII. Piața Baross nr. 15.

Telefen: József 14-97.

OSPĂTĂRIE NAȚIONALĂ, BUCUREȘTI.

Strada Academiei Nr. 21, aproape de Bulevardul Carol.

I să recomandă tuturor pasagerilor și es-cursiuniștilor din țară, cei-ce vizitează capitala București a cerceta în strada Academiei nr. 21

„Ospătăria Enache“

a compatriotului nostru Oltean, aranjată din nou cu tot confortul, două sale și o curte pațioasă, unde să poate căpăta cea mai bună și aleasă

BUCĂTĂRIE NAȚIONALĂ.

Difeite Vinuri indigene și streine.

Bere bună de Bragadiru.

Diferite beuturi igienice și țuică curată.

Serviciu culant. Prețuri moderate.

Cu stimă

GHEORGE CISMAȘIU

Ospătăria Națională, București.

Avis fraților români!

Celor ce pleacă la Brașov, sau voese a trece sau vin din Regatul român, se nu uite a cerceta

Restaurantul Nr. 5,

din strada lungă (Brașov)

al D-lui STEFAN SUCIU,

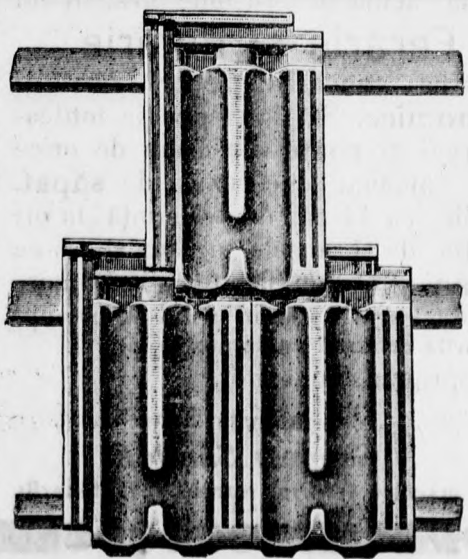
unde să oferă mâncări gustoase, beuturi bune și curate, pe lângă prețuri modeste și serviciu prompt, precum și odăi pentru călători.

Anunțuri și Reclame

se primesc cu prețuri ieftine la administrația foaiei „Olteanul“ în Făgăraș str. Csaki cu prețurile cele mai ieftine.

Cultivarea viei și manuarea vinului și morburile și vindecarea lor, de Daniil D. Graur, învățator și propr. de vii, absl. de cursul de vierit din Bihardioszeg și cursul de pivnițarit din B udafok. Carte aprob. și revăzută de ministrul reg. u ng. de agricultură. Prețul 2 cor + porto.

Cântece din vemea veche, culese de Gh. Tulbur e. Editura tipografiei C. Popp, Făgăraș. Prețul 40 fill. Logodna dela Sfântu Ion, dramă poporală în 4 acte de Augustin Szilagy, prețul 1 cor. 20 b., + porto.

Tigle franceze cu falz dublu de Brașov.

Var și Cement

de vânzare în mare la

Frații LICHT în Făgăraș.

(Casele farmacistului Hermann.)

Transport franco, la orice stație (gară).